

Nové politické strany

Nové strany

- přetínají tradiční štěpení
- populistické strany
 - zejména radikálně-pravicový populismus
- levicové-liberální strany
 - strany zelených
 - pirátské strany
 - feministické strany

CO JE POPULISMUS?

1. Styl vůdcovství
2. Diskurz
3. Neúplná ideologie (a thin-centred ideology)

Vůdčovský a komunikační styl

- ❑ Kurt Weyland (2001): metody a nástroje k získávání a uplatňování moci
- ❑ Zjednodušování
 - Zdánlivě snadná řešení
 - Černobílá perspektiva
- ❑ Emoční apely
 - Strach, nenávisť, sympatie....
- ❑ Flexibilita
 - Přizpůsobivost aktuální náladám a požadavkům společnosti

Co je/není populismus?

□ Mudde (2004): 2 dominantní interpretace

1. Stammtisch (hospodská politika), resp. demagogie

- „vysoce emocionální a zjednodušující diskurz zaměřený na niterné pocity lidí“
- snaha „rozbít gordické uzly moderní politiky mečem údajně jednoduchých řešení“

2. Oportunismus

- Cílem: rychlé uspokojení lidí a získání jejich podpory, spíše než racionální hledání toho nejlepšího možného řešení

Francisco Panizza (2005): analytické jádro

1. Lidé a elity:
homogenní skupiny
 - bipolární pohled
na společnost
2. Antagonismus mezi
lidmi a elitami
3. Lidé = morálně čistý
suverén, který má
rozhodovat a
vládnout
 - adorace
obyčejných lidí

Anti-establishment

- Víra v obyčejného člověka
 - „selský rozum“
 - Nedůvěra vůči elitám a vědcům
- Mlčící většina X hlasitá zkorumpovaná menšina (establishment)
- Establishment = arogantní, privilegovaná, bohatá vládnoucí menšina
 - Politici, média
 - Business, experti
 - Intelektuálové, mezinárodní organizace
 -
- Strategie vyloučení:
 - Nejen elity, ale i jiné skupiny

Anti-establishment

- „anti-political-establishment party“ APE
 - Andreas Schedler (1996)
 - Tradiční strany – mocenský kartel
 - APE: ochránce lidí před tímto kartelem
- Anti-party parties
 - Cas Mudde (1996)
 - Hans Georg-Betz (1993)

Cas Mudde (1996)

- Extremist anti-party sentiment
 - Odmítání stran per se
 - Fašismus a komunismus
 - Proti-demokratický
- Populist anti-party sentiment
 - Selektivní odmítání stran

Populistický antistranický sentiment

- ❑ Proti programu
 - Imigrace
 - daně
 - EU
 -
- ❑ Proti chování stran
 - Korupce
 - Manipulace médií
 - Mocenský kartel
 - Neschopnost a neochota řešit problémy lidí

Populismus v demokratickém právním státě: hrozba nebo výzva?

Typy populismu

1. Populismus bez přívlastků
2. Radikálně-pravicový (identitární)
3. Radikálně – levicový (ekonomický)

Krajní pravice

1. Extrémní pravice
2. Radikální pravice

Extrémní pravice po WW2

- Diskreditována
- Marginalizována
- Delegitimována
 - Rasismus
 - Anti-demokratická
 - Anti-liberální
 - Anti-semitská

„Comeback“: od extrémní k radikální pravici

- Nominálně demokratická
 - Kritika liberalismu
 - Obhajoba demokracie: populismus
 - Návrat slova a moci lidem

„Comeback“: od extrémní k radikální pravici

- ❑ Nikoli anti-systémová
 - Ale: anti-establishment
- ❑ Nikoli rasistická
 - Nikoli biologické, ale kulturní odlišnosti
- ❑ Identita a národ
- ❑ Sociální apely (šovinismus státu blahobytu)

Cas Mudde (2007): populist radical right

1. Populismus
2. Autoritářství
3. Nativismus

Autoritářství

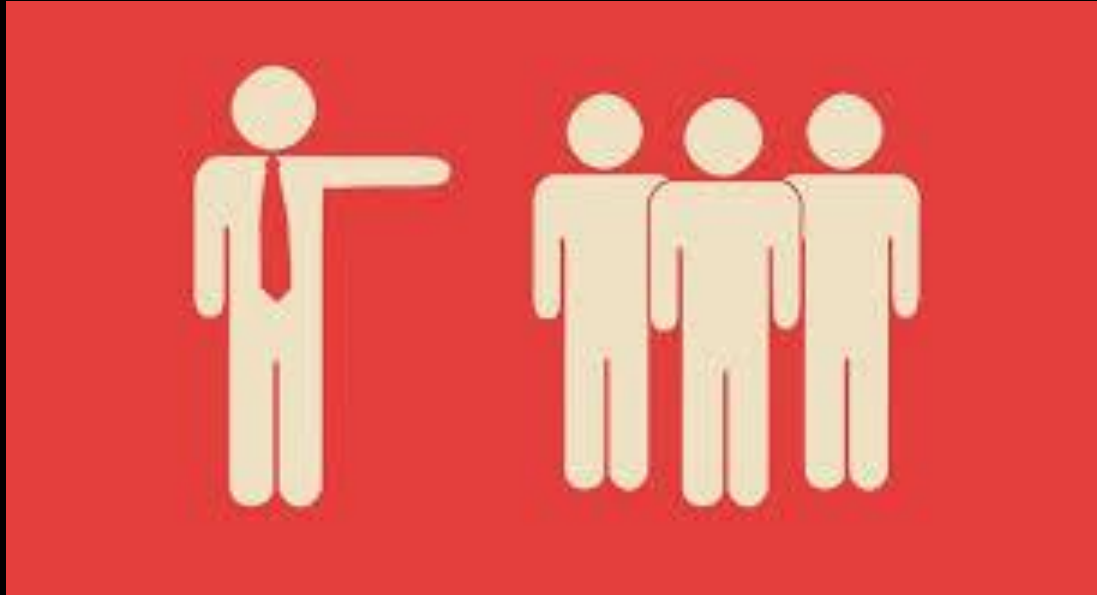
- ❑ Silný charismatický vůdce
 - Rychlá a rázná rozhodnutí
 - Právo a pořádek
 - Reflektuje vůli lidu
- ❑ Bezpečí před svobodou
- ❑ Přímá forma demokracie

Nativismus

- ☐ Xenofobní nacionalismus
 - lidé = uniformní celek charakterizován jazykem, kulturou, původem....
 - Národní státy
 - Cizí elementy tu nemají místo
 - Lidé
 - Myšlenky, kultura, náboženství

Nativismus

- ❑ Exkluzivní: instrumentální k vyloučení jinakosti
- ❑ Diskurz: my X oni
 - Přátelé X nepřátelé

4 typy nepřátel

1. Uvnitř státu a uvnitř národa
2. Uvnitř státu a mimo národ
3. Mimo stát a uvnitř národa
4. Mimo stát a mimo národ

Psychologické momenty

- ❑ Isaiah Berlin (1972)
 - Nacionalismus = výraz přání neprivilegovaných být brán vážně
- ❑ F. Fukuyama
 - Volání po důstojnosti
 - Pocit nedocenění
 - Subjektivní či objektivní ztráta statusu
- ❑ Mentalita křivdy
 - Ostatní státy a národy nám ubližují a vykořisťují nás
 - Zapomenutí voliči
- ❑ Optimismus X pesimismus

Posun od....

- ❑ pluralitní občanská společnost
- ❑ Sdílené hodnoty liberální demokracie
- ❑ Stranická příslušnost, ideologie, víra
 - Nikoli nedobytné pevnosti – vždy možnost kompromisu, pochybností
- ❑ Svobodná debata, kritické myšlení, možnost kompromisu
 - Mezi lidmi a skupinami není propast

Civil Society and Pluralism

... k tribalismu (kmenová mentalita/kultura)

- ❑ Rozpad sdílených hodnot
- ❑ Propast mezi lidmi
- ❑ Klíčová „kmenová“ příslušnost
- ❑ Rozklad pluralitní debaty
 - Nefungují fakta, pravda-nepravda
 - Racionalita, fakta ustupují do pozadí
 - Nemožnost kompromisu, nesmiřitelnost
- ❑ Sociální média
- ❑ Původně jen omezeně – příslušnost ke sportovnímu týmu (ventil)

Levicový – liberalismus X radikální pravice

- ☐ Inglehart (1977): Silent Revolution
- ☐ Kosmopolitismus
- ☐ Multikulturalismus
- ☐ environmentalismus
- ☐ Ženy a gender
- ☐ LGBT
- ☐ Svoboda

❖ „obava z konce světa“

- ☐ Ignazi (1992): Silent Counter-Revolution
- ☐ Nacionalismus
- ☐ Materialismus
- ☐ Ekonomický růst
- ☐ Anti-globalizace
- ☐ Právo a pořádek
- ☐ Návrat k tradičním morálním hodnotám

❖ „obava z konce týdne“

Migrace a imigranti spojování s...

- ❑ Hrozbou pro národní identitu
- ❑ Koncem kulturně homogenních států
- ❑ Zneužívání sociálního systému
- ❑ Kriminalitou
- ❑ Islamizací

Imigrace

2007

Endlich Sicherheit schaffen!

JA zur Ausschaffung krimineller Ausländer

www.Durchsetzungs-Initiative.ch

PC 30-8228-5

SVP

The poster features a white sheep on the left and a black sheep on the right, both with a red exclamation mark on their backs. They are positioned on a red background with a white Swiss cross. The text is in German, and the SVP logo is in the bottom right corner.

2014

PODPORA RODINÁM
NE nepřizpůsobivým

PRÁCI NAŠIM
NE imigrantům

Máme 650 000 lidí bez práce!

VOLTE **ÚSVIT**
PRÍME ODPOVEDI

The poster shows several sheep of different colors (white, black, grey) on a red background with a blue triangle in the top left corner. The text is in Czech, and the logos for VOLTE and ÚSVIT are in the bottom right corner.

Nedostatky

ve zdravotnictví **nevyřeší**
„chirurgové“ z dovozu.

CENSORED

„Stop Migračnímu paktu EU!“

Zdroj: JPD, Trikolory, PRO / zpracování: Petr Na Vázu 00 3.16

A TĚLE BOJÚJÍ S NÁMI

TRIKOLORA

OKAMURA / MACH

**CHCEME MÍR,
NE VÁLKU**

SPD **TRIKOLÓRA**

ČERVEN
7

ČERVEN
8

PŘIJDTE K VOI BÁM do Evropského parlamentu

Zadavatel: SPD / Zhotovitel: SPD

**JSME PROTI
ZDRAŽOVÁNÍ
A VÁLCE**

SPD

**TOMIO
OKAMURA**

ČESKÁ REPUBLIKA NA 1. MÍSTĚ

**SPOLEČNĚ PROTI
DIKTÁTU EU**

SPD

www.volimespd.cz

VOLÍME SPD DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU

VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU 24. A 25. KVĚTNA 2019.
PŘIJĎTE K VOLBÁM A PODPOŘTE MYŠLENKY VLASTENECKÉHO Hnutí SPD.

right

vs

left

V čem je radikální pravice pravicová?

- ❑ Tradiční osa levice – pravice
- ❑ Různá kritéria v různých dobách a v různých perspektivách
 1. vztah k demokratizaci (19.století v Evropě)
 2. tradice X pokrok
 3. náboženský x světský
 4. vztah k rovnosti (KOMU, rovnost V ČEM a PODLE ČEHO?)
 5. Vztah k diferenciaci (přirozená nerovnost) – Norberto BOBBIO

Norberto BOBBIO

- Právice : lidé jsou si spíše nerovni
 - Nerovnost z principu špatná není, je přirozená
 - Lidé jsou v různé míře schopní, pilní, inteligentní
 - Bohatství i chudoba jsou zasloužené
 - Levice: lidé jsou si spíše rovni
 - Lidé se rodí do nerovných sociálních podmínek
 - nerovnost v bohatství může být nezasloužená
1. Ekonomický význam štěpení
 2. Kulturní význam štěpení → radikálně pravicový populismus

Pevnost Evropa (Stronghold Europe)

1. Demografie
2. Socio-ekonomická témata
 - Ekonomický status migrantů
 - Migranti „on welfare“
3. Kulturní otázky (S. Huntington: Clash of Civilizations)
 - Ne/ochota imigrantů integrovat se
 - Ne/schopnost států imigranty integrovat

Stronghold Europe

4. Bezpečnostní otázky
 - ? Nelegální migrace
 - ? Kriminalita a terorismus
5. Politické otázky
 - ? Politická práva migrantů
 - ? Morální právo historických národů v Evropě
6. Lidská práva
 - ? Rozsah práv a (sociálních) nároků migrantů

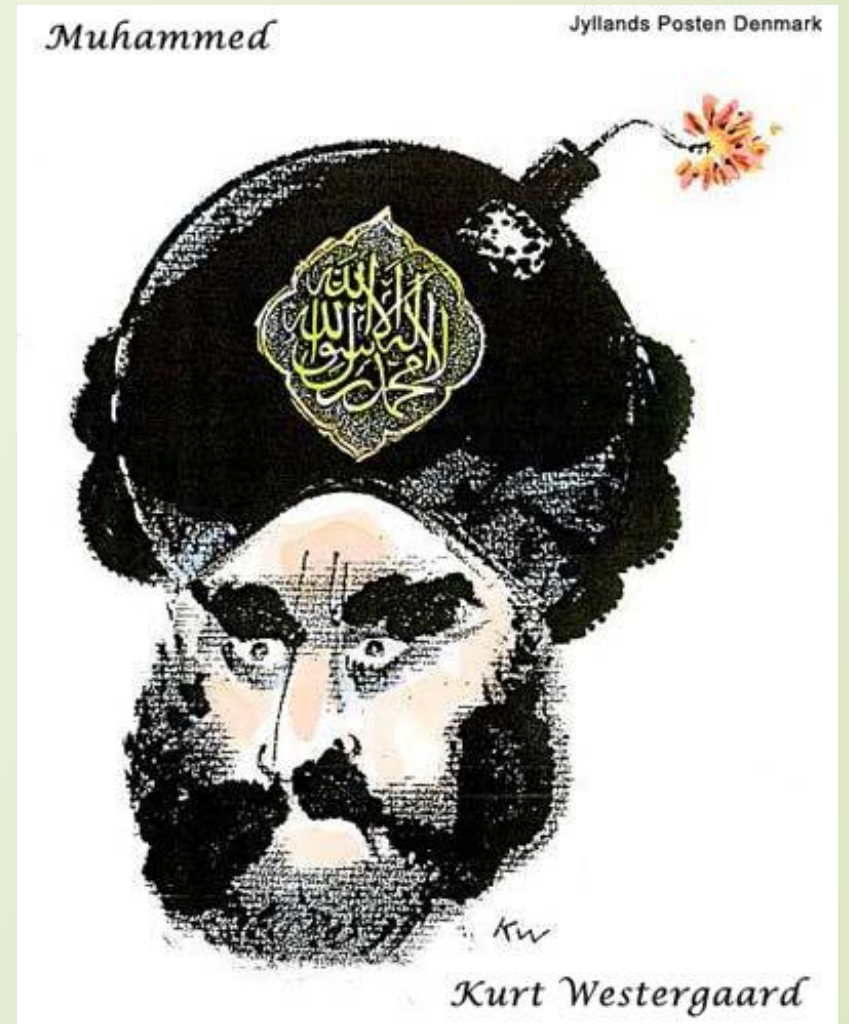

Příčiny vzestupu radikální populistické pravice: 2 přístupy

- *Strana poptávky*
 - Sociálně-ekonomické důvody
 - Kulturní důvody (*cultural backlash*)
- *Strana nabídky*
 - Schopnost stran využít příležitosti

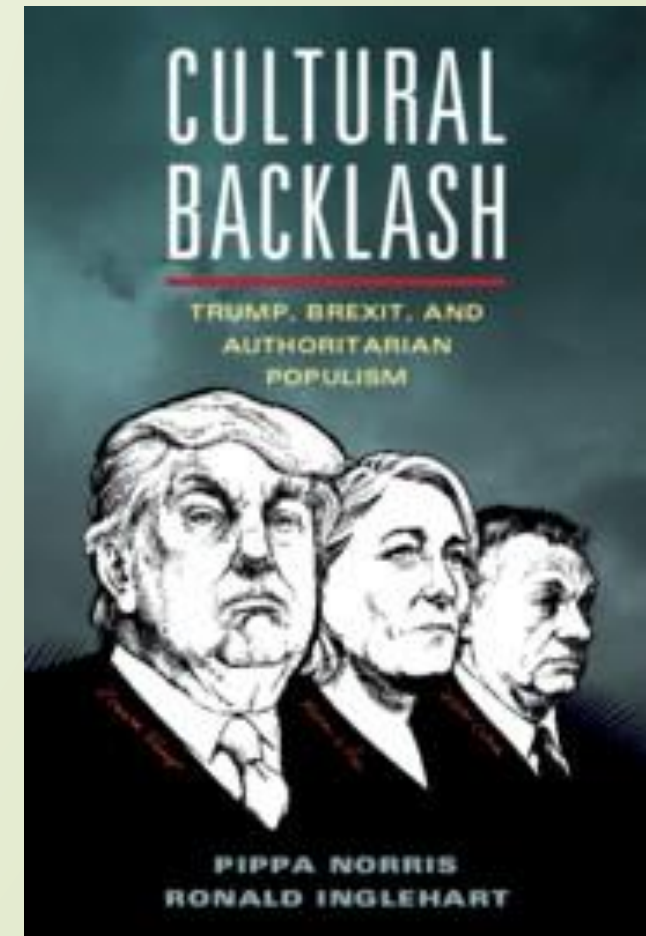
Poptávkové faktory

- Ekonomické a sociální faktory
- Institucionální prostředí
- Politické faktory (dealignment)
- Kulturní faktory
- Média a veřejná debata

Poptávkové faktory: Ronald F. Inglehart and Pippa Norris

1. Hypotéza ekonomická
 - Modernizační a globalizační poražení
 - Lidé, jejichž status relativně či absolutně klesá
2. Hypotéza kulturního odporu
 - Proti progresivismu
 - Proti feminismu
 - Proti multikulturalismu
 - Proti imigraci
 - Proti EU
 -

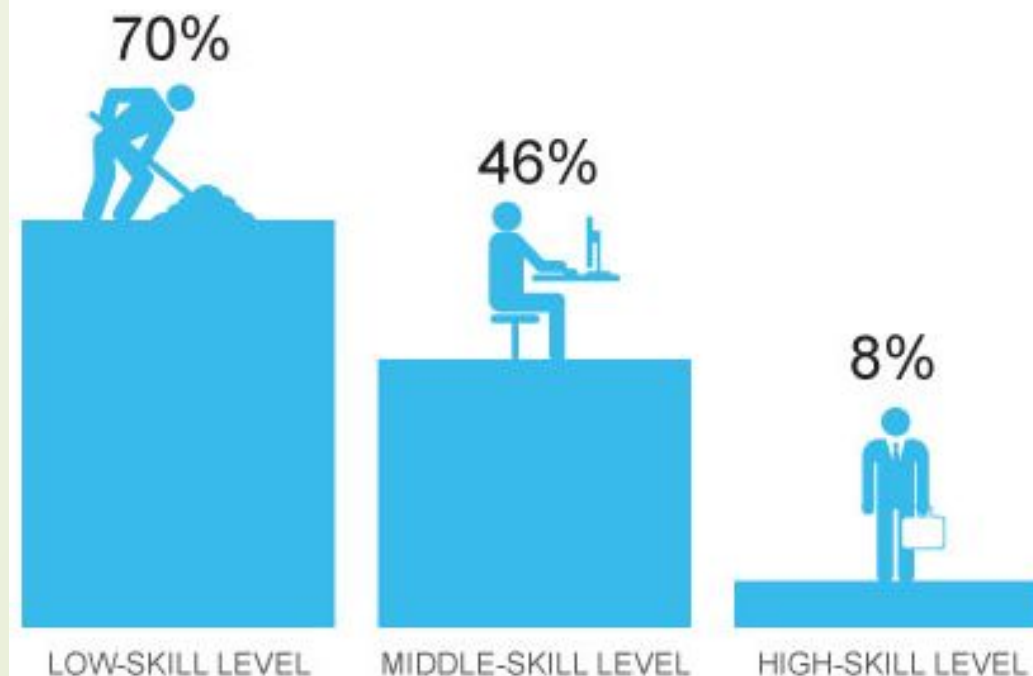

Proměna post-industriálních společností

- ❑ Knowledge economy
- ❑ Technologické proměny
 - kyberprostor
 - robotizace
- ❑ Úpadek klasické manuální práce
- ❑ Globalizační tlaky
 - Globální trh (zboží, pracovníci...)
- ❑ Rostoucí sociální nerovnosti
- ➔ Ztráta státní suverenity a kontroly nad domácí ekonomikou

Low-skill jobs at greatest risk

Percentage of jobs, by skill level, at a high risk of being automated in 20 years.

Note: Low skill requires no post-secondary education; middle skill requires some college or training; high skill requires a bachelor's degree or higher.

Source USA TODAY analysis of data from Carl Benedikt Frey and Michael A. Osborne, authors of "Future of Employment" and EMSI/CareerBuilder.

Frank Pompa and MaryJo Webster, USA TODAY

Poražení globalizace

- ❑ Nízké vzdělání
- ❑ Ohrožení na trhu práce
- ❑ Pocity úpadku statusu
- ❑ Náchylnost k populismu
 - Ekonomická a kulturní protekcionismus
 - Šovinismus státu blahobytu
 - Kritika establishmentu
 - Pocit odcizení od politiky a elit
 - Volání po „starých dobrých časech“

Kdo volí radikálně-pravicové populisty?

Geert Wilders

1. Chudí a nezaměstnaní
2. Byznys třída
 - Migranti = zátěž pro sociální systém
3. Ideologové
 - Nekompatibilita kultur, identit....

Další faktory: anti-establishment

1. Neschopnost politiků řešit problémy a obavy
 - Evropská integrace
 - Integrace
 - Nezaměstnanost
 - Sociální reformy a růst sociálních rozdílů
2. Národní politické elity – slabé a bezbranné
 - EU
 - Globalizace
3. Mediální prostředí
 - Silná fragmentace a polarizace
 - Zjednodušování
 - Establishment X konspirační teorie a fake news

Nabídkové faktory: Cas Mudde

1. Umírněná ideologie
 2. Charismatický leader
 3. Silná organizační struktura
- ? Členové
 - ? Lokální a regionální báze

Další faktory

- Vzorce spolupráce a soutěže
- Konvergence stranického spektra
- „niky“ (niches)

Dopady na stranický systém

- ❑ Nová témata – nová štěpení
- ❑ Větší polarizace
- ❑ Změna ve vzorcích soutěže a spolupráce
- ❑ Strategie tradičních stran
 - Exkluze a ostrakizace (Švédsko – do r. 2022, Německo)
 - Kooperace na legislativní úrovni (Nizozemí: 2010-2, Dánsko: 2015-9; Švédsko od 2022)
 - Kooperace na vládní úrovni (Rakousko 2000-7 a 2017-9, Norsko: 2013-20)

Herbert Kitschelt: left-libertarian parties

1. “left”
 - Nedůvěra vůči trhu a velkým soukromým firmám
 - rovnostářství
2. “libertarian”
 - Nedůvěra vůči autoritám (stát, církve, byrokracie), jež si nárokují regulovat individuální či kolektivní chování

Hlavní proudy levicových liberálních stran

1. Strany zelených
 2. Feministické strany
 3. Pirátské strany
-

Levicové-liberální hodnoty

- Post-materiální hodnoty
- Sebe-vlastnictví
- Participační demokracie
- Decentralizace
- Rovnostářství a přerozdělování
- Kolektivní vlastnictví přírodních zdrojů
- Otevřenost
- Liberalismus v neekonomických otázkách

Zelený diskurz

- Anti-kapitalismu
s
 - Viník devastace životního prostředí
- Anti-milatarismu
s

Organizace

- Dvoučlenné vůdcovství
- Decentralizace
- Celostátní strana – deštníková organizace

Zelené strany

- 1972 první zelené strany
 - Tasmania (AUS) a Nový Zéland
- 1972 první zelení v Evropě
 - Lidové hnutí za životní prostředí (Švýcarsko - Neuchâtel)
- 1973 první celostátní strana zelených
 - PEOPLE (Velká Británie)
- 1970 první zelený starosta
 - Fons Sprangers (Meer, Belgie)
- 1977 první strana, která má v názvu „zelený“
 - Zelená kandidátka za ochranu životního prostředí (Dolní Sasko)

Volební úspěchy

- ❑ 1983 FIN a GER – parlamentní křesla
- ❑ 1988 SWE – parlamentní křesla
- ❑ 1998 GER - součást vládní koalice
- ❑ 2014 SWE součást vládní koalice

AUS (2019)	Tasmani a (2021)	NZ (2020)	ICE (2021)	LUX (2018)	FIN (2019)	GER 2021	SUI (2019)	SWE (2022)
10	12	8	13	15	11	15	13	4

Pirátské strany

- Nová témata
- Organizace
- Volební relevance

Pirátské strany

■ 2006 –*Piratpartiet (SWE)*

■ Richard Falkvinge

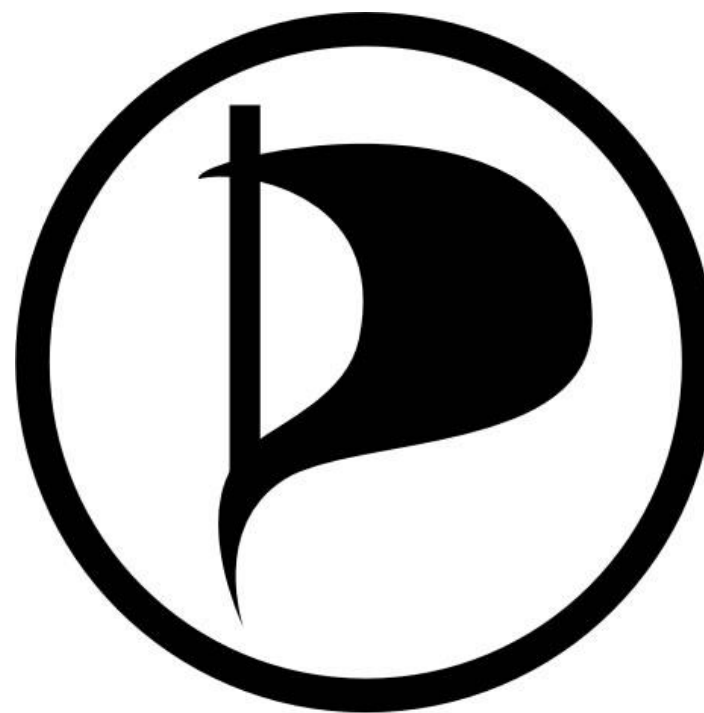
■ Důvody:

■ Boji proti copyright

■ Ochrana soukromí

■ Boj proti patentům

■ 2023: 39 pirátských stran

Medializace

- Conflicts, law suits, trials
 - Pirate Bay
 - FRA
 - *Försvarets radioanstalt* - office to control phone and internet communication
 - IPRED
 - *Intellectual Property Rights Enforcement Directive*
 - Facilitates prosecution of „pirates“
 - „Zensursula“
 - Ursula von der Leyen, 2009
 - ACTA- Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA)

THE PIRATE BAY

- ❑ Swedish website hosting magnet links and torrent files
- ❑ Established 2003
- ❑ Often accused of „assisting in making copyrighted content available“
- ❑ 2006 website's servers in Stockholm raided and taken away by Swedish police
- ❑ 2009 four leading figures sentenced to one year in prison and payment of a fine of about 3 mil. EUR

ELECTORAL SUCCESS

☐ Sweden

- 2006: 0,63%
- 2012: 0,43%
- 2009 (EP): 7,1% (2014: 2,2,%)

☐ Luxembourg

- 2018 and 2023: 6-7 %

☐ Iceland

- 2013: 5 %
- 2016: 14,5 %
- 2017: 9,2 %

ELECTORAL SUCCESS

Germany

- **2009: 2%**
- **2013: 2,2%**
- **Local elections**
 - **2009 Aachen and Münster: first seats**
 - **2011 success in Berlin 8,9%**
- **2017: 0,4%**

Czech Republic

- **2010: 0,8%, 2013: 2,6%**
- **2017: 10,8%**
- **2021: 15,6 % (with Mayors)**

„Sink them !“

ORIGINAL ISSUES

1. Privacy and personal data protection from state's control and surveillance
2. Copyright and patents
3. Free internet

Was ist nun die **Bananenrepublik?**

	Deutschland	Philippinen
Telefon-überwachung	Seit 90'ern	Verboten
Vorratsdatenspeicherung	Seit Nov. 2007	Verboten
Fingerabdruck in Pässen	Seit Okt. 2007	Verboten

Und das Wetter auf den Philippinen ist auch besser!

Klarmachen zum Ändern.
MACH MIT!
<http://piratenpartei-hessen.de>

*„What's now the
„Banana republic?“*

PRIVACY PROTECTION

**Warning against
„surveillance society“**

- **Constant registration and surveillance of people**

**Privacy protection =
constitutional right**

Demokratie braucht

Privatsphäre

**PIRATEN
PARTEI**

www.piratenpartei.de

PRIVACY PROTECTION

- **Control efforts strengthened after 9/11**

„I am not allowed to smoke in front of the camera...“

COPYING

Legalization of free downloading of music, movies, SW

- Not for commercial use

Principal reform of copyright

- Should reflect individuals' as well as societal interests

Free spreading and sharing

- Positive for the progress and development

Klarmachen zum Ändern!

Gute Ideen sind da um **kopiert zu werden!**

Und ausgerechnet unsere Generation soll das verlernt haben?

Nur dadurch, dass das Rad ständig kopiert und weiterentwickelt wurde, sind heutige moderne Datenzüge wie die CD und DVD überhaupt denkbar. Man stelle sich vor die Erfindung des Rades wäre damals schon patentiert worden – unsere heutige Zivilisation wäre undenkbar. Durch Lernen von anderen, durch Kopieren ihres Wissen und die Weiterentwicklung dieses Wissen sind moderne Erfindungen überhaupt denkbar. Das heutige Patentrecht behindert nur den Fortschritt und wird von den Firmen missbraucht, um sich Monopolstellungen am Markt zu schaffen.

 PIRATEN PARTEI

www.piratenpartei.de

„Good ideas are here to be copied. And why just our generation should unteach that?“

COPYRIGHT AND THE CZECH PIRATE PARTY

No intention to break rights of authors and artists, but to adjust the copyright to the digital age

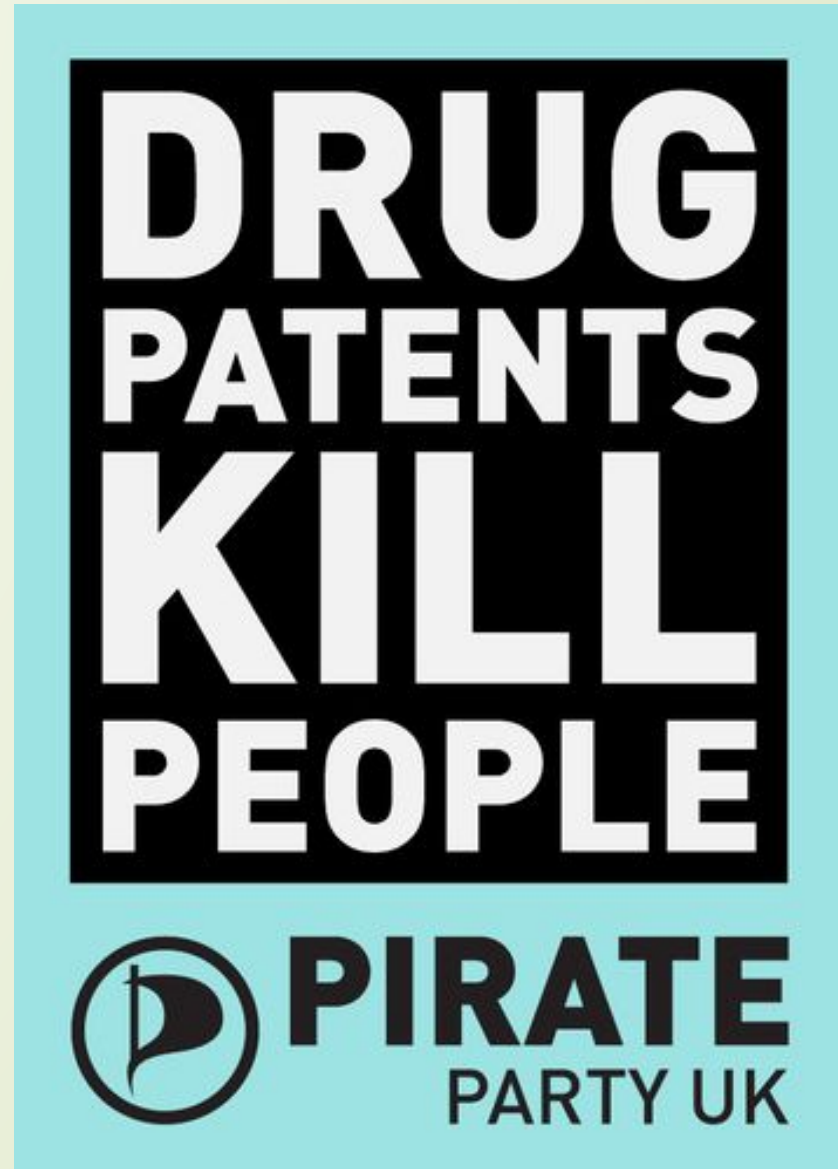
- Support creativity, sharing and a fair reward for the authors for the commercial use

Shortening of the copyright duration

- Usually it spans the author's life plus 50 to 100 years
- Pirates: 14 years (enough time to create financial gains)

PATENTS

- ❑ Favourable/profitable only for a small group of monopolist owners
 - Excessive gains
 - Limits competition
 - Limits further development of society
- ❑ Patents should be abolished altogether
 - Releasing of competition and innovation

A SHIFT TO OTHER (LESS CONTROVERSIAL) ISSUES

Access to public information

Transparency

- Public contracts
- Public administration reform

Corruption

Direct and grassroots democracy

Renationalize the natural-resource industries (ICE)

Legalization of marijuana for medical purposes

„Fed up with being surveilled? Join us and stop the big brother“

PP AS LIBERAL PARTIES ?

- **Key principle: freedom**
 - Freedom from control and surveillance
 - Freedom of information and their spreading
 - Free Internet

„Freedom is not a marginal phrase“

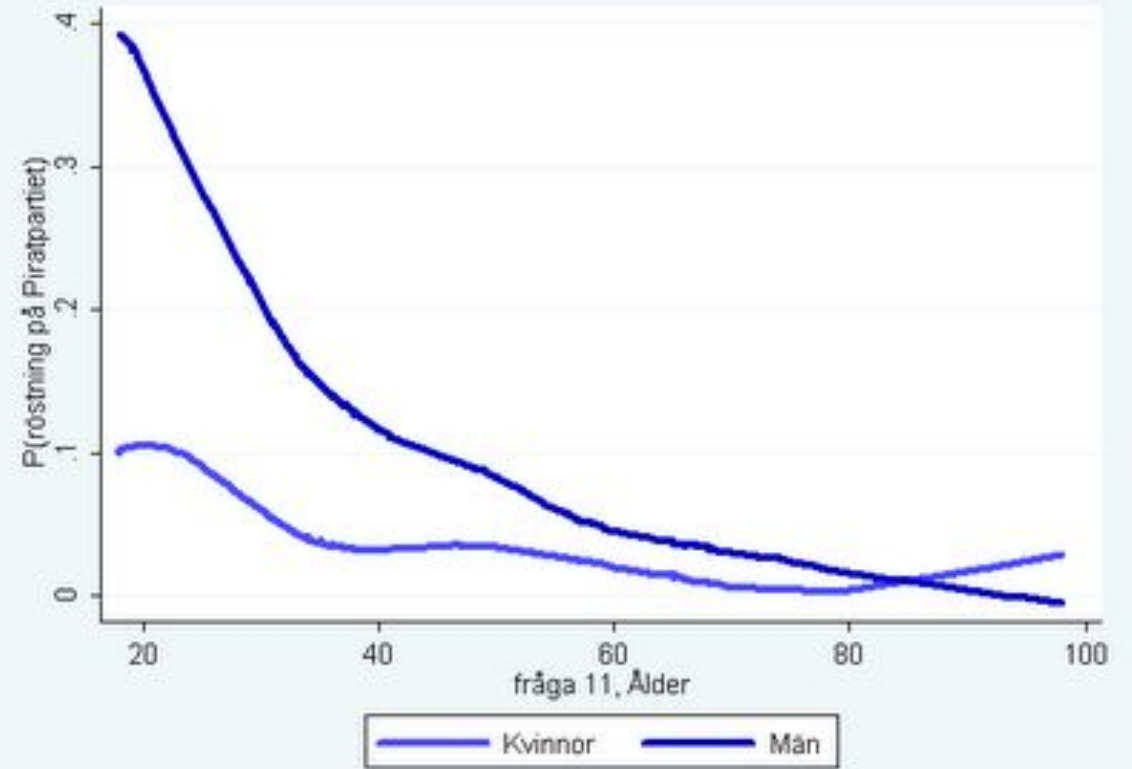
PP VOTERS (SWEDEN)

- Young people
- Men (80%)
- Internet users („digital natives“)
- Cities
- Low interest in politics
- First time voters
- Students

SWEDISH PP

- Free membership
- 46 687 (!) members (March 2010)
 - 2020: 2 528 members
- EP elections (2009): the best result among first-time voters
37% men and 11% women

CAUSES OF SUCCESS

1. Medialization
2. General trends in voting behaviour
 - Distrust towards parties
 - More volatile voters
3. Protest appeals
 - ICE, CZE (LUX) x SWE and GER
4. Information technologies
5. New issues and style
 - Authentic, credible image

PROTEST APPEALS: ICELAND

□ Birgitta Jonsdottir

- Iceland full of corruption and “nepotism”
- Country is controlled by a handful of “mafia-style families” and their friends

□ 2016: Panama Papers: former PM Sigmundur David Gunnlaugsson held investments in offshore accounts

- large protest
- Support for the PP surged to 43 %

LUXEMBOURG 2009

- general dissatisfaction with the lack of transparency in politics
- strong opposition to video surveillance

LUXEMBOURG 2023

- Fair tax
- Greater security in streets
- Digital economy
- Reward environmentally friendly behaviour
- Child-care benefits (both at home and facilities)
- Better access to health care to all
- A roof over everyone's head
- Universal access to retirement houses

Sven Clement

LIQUID DEMOCRACY

Another perspective on democracy

**Reaction to crisis of representative
democracy**

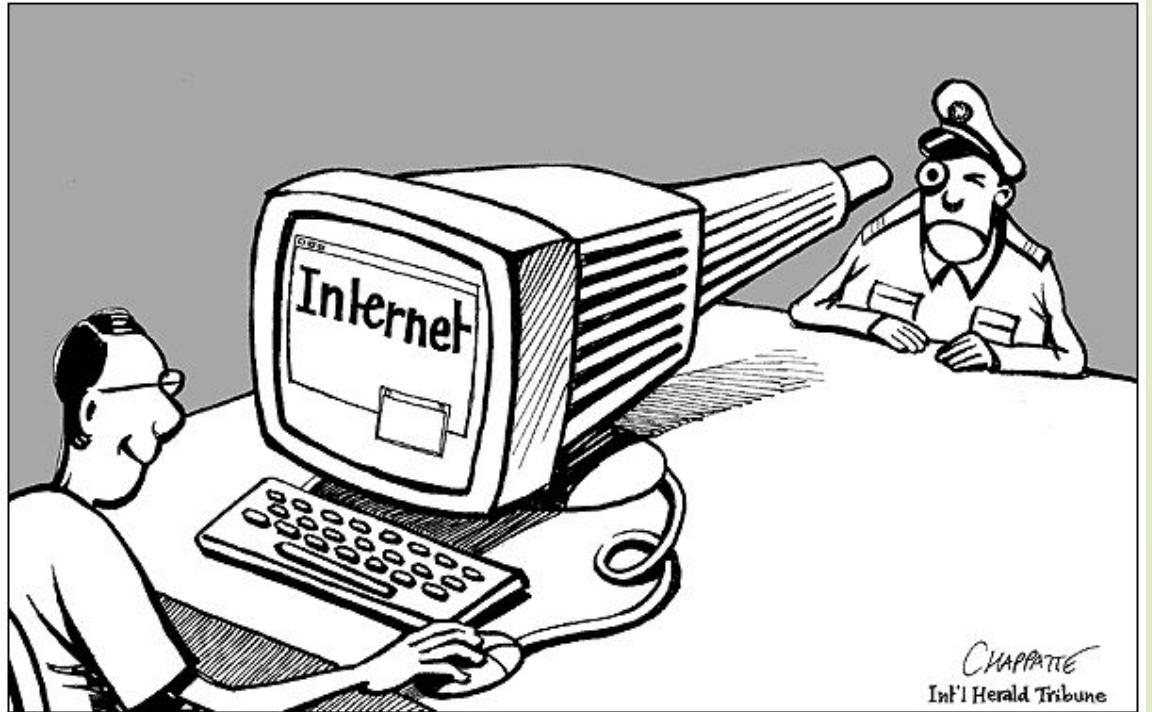
**Attempt to revive aspects of direct
democracy**

Citizens may

- **Delegate their power to representatives**
- **Take political decisions themselves (e.g. on-line referenda)**

COMMUNICATION REVOLUTION: „STRUGGLE FOR KNOWLEDGE“

1. Information production
 - struggle for control over content of information
2. Spread and mediation of information
 - struggle for control over access to information
3. Legitimacy of information
 - which information becomes tool to gain legitimacy and authority
4. New cleavages (?)
 - knowledge X market
 - Transnational networks X national state

CONCLUSIONS: PROBLEMS AND CHALLENGES

- Temporary/transient phenomena
 - Medial bubble or long-term party ???
- Low efficiency
- Lowering medialization – may cause failures
- Ability to monopolize their issues
 - Other parties (may) copy the issues
- lack of coherency in many other (traditional) issues
- excessive transparency ?

„Vote the original.“